

Geachte Commissie,

Dank u voor uw uitnodiging om hier, op verzoek van Susan Top van het Groninger Gasberaad, wat te mogen vertellen over wat de afhandeling van de schade door de gaswinning, of beter wat het nalaten daarvan met mensen doet.

Mijn naam is Eddie van Marum, ik ben sinds 2014 actief als contra expert voor HBS Expertise BV naast mijn overige werkzaamheden. Voor alle duidelijkheid ik ben niet afhankelijk van dit werk voor mijn broodwinning. Ik zeg dit zodat het u allen goed duidelijk is dat ik hier niet uit eigenbelang zit.

Ik heb gedegen geologische en hydrologische kennis van zaken waardoor ik goed in staat ben schademelders bij te staan als NAM/CVW causaal verband ontkennen. Binnen ons team van HBS werkt een re bouwkundige die zijn bouwkundige kennis inzet. De afgelopen jaren heb ik tussen de 200 en 300 zaken in behandeling gehad.

De wijze waarop de schademelders in Groningen behandeld, misleid, onder druk gezet en opgelicht worden, is schokkend en ik zal proberen om u, met enige voorbeelden vanuit mijn dagelijkse praktijk, te schetsen wat de impact op mensen is.

Eén van de eerste zaken waar ik in betrokken werd betrof een mevrouw met uitgezaaide kanker. Haar leven stond al op de kop en daar kwam de NAM met een expert die de scheuren die ze in haar plafond had zien ontstaan tijdens haar ziekte afdeed als krimpscheuren. Bijna 2 jaar later stond ze volledig uitgeput haar zaak te bepleiten bij de arbiter. Een groot deel van de eerder door NAM ontkende schade werd door de Arbiter erkend. Het proces was slopend voor mevrouw en het heeft een zware wissel op haar toch al broze gezondheid getrokken.

Nieuwolda; een echtpaar dat altijd hard gewerkt heeft, heeft hun woning te koop gezet. Maar er is schade geconstateerd na de beving van Hellingum. De expert van het CVW ontkent alles. Ons onderzoek wijst uit dat de geologische opbouw op locatie wel degelijk tot schade aan de fundamenteën en de gevels en wanden van de woning heeft kunnen leiden. Ik word door de eerstelijns-expert geprezen om mijn uitgebreide causale onderzoek, maar toekennen mag hij niet. "Breng het maar voor de arbiter wordt er gezegd, kansrijke zaak".

Een "ruimhartige bod" van de NAM: € 22.000,-- wordt voor de afhandeling van de "OUDE SCHADEN" aangeboden. De fundering wordt buiten de calculatie gehouden. NAM betitelt dit in haar brief, overigens onterecht, als "schaden die volgens uitspraken van de Arbiter Bodembeweging evident niet voor vergoeding in aanmerking komen."

Binnen 3 weken beslissen is onwerkbaar voor tegencalculatie, beloofd uitstel wordt weer ingetrokken en vervolgens toch gegeven. Stress voor schademelders en mij.

Mijn calculator en de funderingsdeskundige komen op € 189.365,--. Ik meld de resultaten aan de contactpersoon van het CVW. Het eindbod wordt uiteindelijk € 24.000,-- een gat van € 165.365,--. Ik meld het de schademelders en raad ze arbitrage aan. Meneer belt me terug, zijn vrouw kan de spanning niet meer aan. Ze gaan akkoord met het bod van de NAM.....

Na de beving van Zeerijp krijg ik telefoon, een mevrouw, samen met haar man eigenaresse van een prachtige monumentale woonboerderij. Ze was in Rotterdam toen de beving kwam en de kinderen waren bang. Terecht! Het eerste nader onderzoek namens CVW dat nooit met bewoners gecommuniceerd is, wees uit dat de zijgevel al gestut had moeten worden. Inmiddels staat dit prachtige Rijksmonument in de stutten en is het wachten op de arbiter. Wachtijd? Meer dan een jaar? Mevrouw wordt terecht gek van angst omdat haar gezin, haar kinderen daar moeten wonen. Schade ruim 6 ton.

Vanaf 2015 ben ik bijna wekelijks gebeld door de echtgenote van een veehouder. Even uithuilen, mijn man is weer spoorloos. "Ik maak me ernstig zorgen, ik hoop maar dat hij naar onze zoon in Denemarken gegaan is en dat hij zichzelf niks aandoet". Oorzaak: "een niet afgehandelde schade en onveilige situatie waar NAM geen verantwoordelijkheid voor wil nemen". Ook deze mensen zijn onder druk van hun gezondheid met een veel te laag bod van de NAM akkoord gegaan.

Hoewel het beeld van tevreden mensen over het coulante bod van de NAM hier misschien bestaat, wil ik u toch wijzen op met name de agrarische schaden die nog niet afgehandeld zijn. De aantallen zijn naar verhouding niet zo groot maar de nood is hier echt hoog en het gaat hier over astronomische schadebedragen. Op dit moment sta ik een aantal rundveehouders, akkerbouwers en een varkenshouder bij.

Twee claims van respectievelijk 5 – 6 miljoen euro liggen klaar al voor de rechter. De gevolgschade voor de toekomst voor minimaal nogmaals hetzelfde bedrag komt er nog over heen.

- Stress en ellende vanaf 2012.
- Een woonhuis vol schimmel door optrekkend vocht en door lekkende scheuren of wonen met een gezin in een bouwkeet.
- Problemen met de financiering bij de bank.
- Problemen bij bedrijfsovername.
- Misgelopen fosfaatrechten vanwege een ingestorte stal en het uit moeten scharen van jongvee.
- Verliezen van contracten met afnemers van varkens als er nieuwbouw gepleegd moet worden.
- De nog bestaande gebouwen total loss vanwege de bevingen en de door de bevingen gewijzigde draagkracht van de bodem en grondwaterstanden.
- Problemen met de klimaatbeheersing bij de varkens vanwege de lekke kelders.

- Dagelijks met gevaar voor mens en dier op vee roosters die nog net op een randje van de oplegging balanceren.
- Zieke dieren.
- Hogere kosten voor meer uitrijden van de met water verdunde mest door lekke mestkelders.
- Boetes.
- Torenhoge rekeningen voor eigen onderzoek omdat de NAM het nalaat of slechts put uit de vraaggestuurde ontkennende onderzoeken in opdracht van EZ en/of NAM.
- NAM legt beperkingen op aan de contra experts en weigert te betalen als deze zich daar niet aan houden.
- Verplicht om civiel te procederen omdat het buitenrechtelijk systeem geen uitspraken over bedrijfsschade doet.
- Omdat schade uit het verleden niet afgehandeld is komen toekomstplannen onder druk.
- Niet meer regulier kunnen terugbouwen maar aardbevingsbestendig, meerkosten voor 90% rekening man i.p.v. NAM.

Het “coulante” eindbod voor 1 van de twee voornoemde 5-6 miljoenenschaden? € 39080,--.

De onzekerheid bij deze mensen is slopend. Het is er op of er onder voor hun bedrijf, hun toekomst, hun kinderen.

De NAM buiten de schadeafhandeling geldt niet voor de boeren omdat er geen buitenrechtelijk loket voor bedrijfsschade is. Hun enige houvast zijn de contra experts en de advocaten. Hun vooruitzicht is een potentieel jarenlange slopende civiele rechtszaak.

Half mei 2018, voor de zoveelste keer krijg ik van een schademelder te horen dat er buiten mij om, terwijl ik nog in onderhandeling ben met het CVW, biedingen worden gedaan door de NAM. Ik voel een scherpe pijn in mijn borststreek, moet er zelfs even van op de knieën. De dagen erna nog een paar keer. Toch maar even naar de dokter. Gelukkig bleek er nog geen fysieke schade te zijn maar de stress was de oorzaak.

In acht genomen dat al deze ellende mij niet eens rechtstreeks treft qua schade, kunt u zich waarschijnlijk wel voorstellen wat het met schademelders, waar dat wel het geval is, doet.